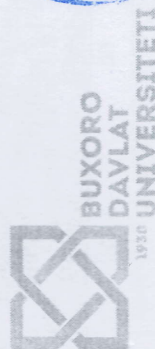
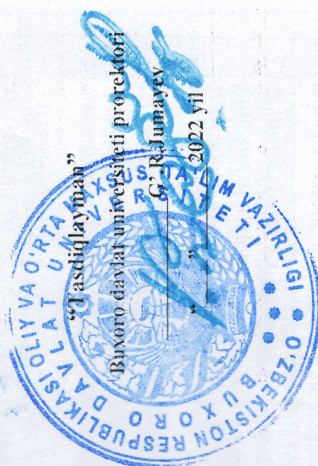

19. Ilmiy-texnikaviy va marketing tadqiqotlari markazi: www.Unicon.uz	
20. Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston milliy kutubxonasi: www.natlib.uz	
21. Axborot ta'lim tarmog'i: www.ziyounet.uz	
22. O'zbek internet resurslarining katalogi: www.uz	
23. Infocom.uz elektron jurnali: www.infocom.uz	
24. Respublika pedagogika ta'lim muassasalari portali: www.pedagog.uz	
25. «O'zbektelekom» AK: www.uztelecom.uz	
26. Axborot resurs markazi www.asse.uz	
27. Rossiya informatsion texnologiyalari universiteti: www.intuit.ru	
12. Анисимов А.М. Работа в системе дистанционного обучения Moodle. Учебное пособие. Харьков, 2009 г. 209 стр.	
13. Хамидов В., Эркин ва очик кодли ЛМС тизимлари, ИНФОСОМ УЗ, 2013, 14.	
Докторова Е.А. Мультимедиа технологии: Конспект лекций. Част 2: / - Ульяновск : УлГТУ, 2010. - 74 с.	
15. Сабирова Д.А. Мультимедиа тизимлари ва технологиялари. Ўқув кулланма -Т: ТТЕУ, 2013г	
Internet saytlari:	
16. https://tami.uz/matnga_qarang.php?id=933	
17. https://n.ziyouz.com/books/kollej_va_otm_darsliklari/axborot_tehnologiyalari/Malumatlar%20ba_zasi%20(Sh.Nazirov,%20A.Ne'matov,%20R.Qobulov,%20N.Mardonova).pdf	
18. https://paradaactiva.es/uz/ma%27umotlar-bazasining-xususiyatlari/	
19. https://favillar.org/malumotlar-bazasi-haqida-asosiy-tushunchalar-hozirgi-kunda-ins.html	
20. https://azkurs.org/malumotlar-bazasi-va-uni-tashkil-qilish-tamoyillari-malumotlar.html	
21. https://www.coursera.org	
22. https://ru.khanacademy.org/	
23. https://www.courselab.ru/	
7. Fan dastur O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rita maxsus talim vazirligi Buxoro davlat universiteti o'quv metodik kengashining 2022 yil ___ avgustdagi ___-sonli bayoni bilan tasdiqlangan.	
8. Fan/modul uchun ma'sullar: T.R.Shafiev "Axborot texnologiyalari" PhD, kafedrasi mudiri G.I.Atayeva "Axborot texnologiyalari" kafedrasi katta o'qituvchisi G.H.To'rayeva "Axborot texnologiyalari" kafedrasi o'qituvchisi	
9. Taqrizchilar: SH.S. Yo'ldoshev Buxoro muxandislik texnologiya instituti "Axborot kommunikatsion texnologiyalar" kafedrasi mudiri f.m.f.n. dotsent O.I. Jalolov Buxoro davlat universiteti "Amaliy matematika va dasturlash texnologiyalari" kafedrasi dotsenti f.m.f.n.	

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

IQTISODIYOTDA AXBOROT KOMMUNIKATSION TEXNOLOGIYALAR VA TIZIMLAR

FAN DASTURI

Bilim sohasi: 400000 – Biznes boshqaruv va huquq

Ta'lim sohasi: 410000 – biznes va boshqaruv

Ta'lim yo'nalishi: 60412500- Marketing (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)

Ta'lim yo'nalishi: 60411200- Menejment (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)

Buxoro -2022

Fan/modul kodi IQTAK1104	O'quv yili 2022-2023	Semestr 1	ECTS - Kreditlar 4
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4
Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
1. Iqtisodda axborot kommunikasion texnologiyalar va tizimlar	60	60	120
2. I. Fanning mazmuni	Ta'lim sohasidagi tub islohatlarning asosiy maqsadi jahon andozalari asosida bilimlar berish va raqobatlash kadrlar tayyorlashdir. Shuning uchun pedagogika OTMlaridagi barcha yo'nalishlarda o'qitiladigan fanlar ham zamonaviy fanlardan hisoblanadi. Ushbu fan dasturi bugungi kunning zamonaviy bilimlari bilan yangilangan va qayta ishlangan dastur bo'lib, unda fanning nazariy va amaliy jihatlarga alohida e'tibor qaratilgan. Mazkur fan dasturi bakalavriat barcha ta'lim yo'nalishlarida o'qiladigan «Iqtisodiyotda axborot kommunikasion texnologiyalar va tizimlar» o'quv fani bo'yicha tuzilgan bo'lib, 60412500- Marketing (tarmoqlar va sohalar bo'yicha), 60411200- Menegment (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)muassasalarini tashkil etish hamda boshqarish yo'nalishi bo'yicha bo'ljajak mutaxassislarni egallashi kerak bo'lgan bilimlar va ko'nikmalar majmuini o'z ichiga oladi. « Iqtisodiyotda axborot kommunikasion texnologiyalar va tizimlar » fani talabalarda axborot muhitida ma'lum bir dunyogorashni shakllantirishga xizmat qilishi bilan bir qatorda, uning axboriy madaniyatni egallashida asosiy rol o'ynaydi. Bugungi «Axborot» asrida yoshlarning kompyuter savodxonligini oshiribgina qolmay, balki ma'lumotlar bazalari bilan ishlash imkoniyatlarini oshiradi. Fanni o'qitishdan maqsad - zamonaviy axborot texnologiyalari asoslari, zamonaviy shaxsiy kompyuterlar va ularning atrof qurilmalari, sistemali dasturiy ta'minoti, amaliy dasturiy vositalar, zamonaviy kommunikasion texnologiyalar. Web-dizayn asoslari, dasturlash, Microsoft Office'ning dasturiy vositalari haqidagi bilimlar bilan qurollantirishdan iborat. Turizm sohasida ta'limda axborot texnologiyalari fanning vazifasi: 1. Iqtisodda axborot kommunikasion texnologiyalari haqida bir butun		

tasavvur hosil qilish;

2. Iqtisodda axborot kommunikasion texnologiyalari har bir inson hayotidagi va jamiyatning rivojidagi rolini ochib berish;
3. Informatikaning texnik va dasturiy vositalarining mohiyati va imkoniyatlarining ochib berish;
4. axborot tizimlari va texnologiyalarini nima maqsadida va qanday qo'llash haqida tushuncha hosil qilishdan iborat.

Fan bo'yicha talabalarining bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi:

- zamonaviy axborot texnologiyalari, zamonaviy dasturlash texnologiyalari kompyuter tarmoqlari, axborot tizimlari va ularning turli sohalarida qo'llanilishi, axborot xavfsizligi va axborotlarni himoyalash, elektron tijoratga doir bilimlari;

- axborotning sintaktik, semantik va pragmatik o'lchovlari, axborot jarayonlarining apparat va dasturiy ta'minoti, operatsion tizimlar, algoritmash va dasturlash, vizual dasturlash texnologiyalari, amaliy dasturlar bilan ishlash texnologiyalari, kompyuter tarmoqlari va ularning turlari, tarmoq resurslari, axborot tizimlari, ularning mohiyati, qo'llanilishi va vazifalari, elektron hujjat aylanishi tizimi, avtomatlashtirilgan axborot tizimlari, zamonaviy multimedia tizimlari, axborot xavfsizligining tashkiliy va huquqiy asoslari, axborotlarni himoyalashning texnik va dasturiy vositalardan, elektron tijoratlardan foydalanish ko'nikmasiga;

-axborotlarga islov berish qurilmalari, axborot jarayonlarining dasturiy ta'minoti, operatsion tizimlar, xizmat ko'rsatuvchi dasturlar va utilitalar bilan ishlash, dasturlash tillari va vizual dasturlash orqali dastur tuzish, amaliy dasturlar bilan ishlash (manili, elektron jadval, taqdimotlar, grafik, ma'lumotlar bazalari va ularni boshqarish tizimlari), kompyuter tarmoqlardan foydalanish, turli veb sahifalar yaratish dasturlari bilan ishlash, elektron hujjat aylanishi tizimi, zamonaviy multimedia tizimlari imkoniyatlaridan foydalanish malakasiga ega bo'lishi kerak.

1. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Iqtisodda axborot kommunikasion texnologiyalari fanning predmeti, maqsadi va vazifalari.

Iqtisodda axborot kommunikasion texnologiyalarining o'rni va imkoniyatlari. Zamonaviy Multimedia vositalari va ularning texnik va dasturiy vositalardan foydalanish. Zamonaviy kompyuterlarning arxitektura va strukturasi

2- mavzu. Iqtisod sohasiga tegishli manili hujjatlarni kompyuter xizmatiga kiritish va ularni qayta ishlash

Manili rektorlari asosiy tushunchasi va ishlash prinsiplari. MS Office MS Word, Libre Office Writer, Open Office Writer rektorlarining taxlil. Man rektorlarida Smart Art, Word Art, Gippersilka, Makros, jadvallar bilan amallar bajarish

3-mavzu. Iqtisod sohasida taqdimot yaratishning zamonaviy vositalari
Taqdimot yaratish mohiyati va turlari. taqdimot rektorlari asosiy tushunchasi va ishlash prinsiplari. Prezi, Microsoft PowerPoint, Apple Keynote, Google Slides, LibreOffice. Impres rektorlarining taxlil. Taqdimot rektorlarida amallarni bajarish

4-mavzu. Iqtisodda axborot kommunikatsion texnologiyalar va tizimlar sohasida elektron jadvallarni yaratish texnologiyasi

Jadvalli rekdaktori asosiy tushunchasi va ishlash prinsiplari. Asosiy tushunchalar: katak, diapazon, sahifa, satr va ustun. Ma'lumotlarni kiritish va taxirish. Elektron jadvallarda grafik ob'ektlardan foydalanish. Ma'lumotlarni ko'rib chiqish, qayta ishlash va umumlashtirish instrumentlari. Ma'lumotlarni tahlil qilish vositalari

5-mavzu. Algoritm va uning asosiy xossalari. Dasturlash tili.

Mavzu rejasi:

1. Algoritm va algoritmlash.
2. Blok-sxema va uning elementlari.
3. Paskal tili.

Adabiyot:

Tavsiya etiladi:

1. Gromova Yu.Yu. Axborot texnologiyalari. Tambov 2015 yil
2. Zaxarova I.G. Ta'limda axborot texnologiyalari. Moskva AKADEMASI 2003 yil
3. <http://coe.etsu.edu/departmen/cuai/startlinks/assess.htm>.
4. <http://www.newideas.net/index.html>.

6-mavzu. Ma'lumotlar bazalari va katta hajmdagi ma'lumotlar bilan ishlash texnologiyalari

Ma'lumotlar bazalari va ularni yaratish modellari. Ma'lumotlar bazasini boshqarish tizimlarining asosiy vazifalari va xususiyatlari. Katta hajmdagi ma'lumotlar (Big Data) qayta ishlash texnologiyalari. Big Data texnologiyalarini qo'llash.

7-mavzu. HTML. HTML – asosiy teglar, Matn linklari, HTML – rasmiy linklar.

html – elementlar. html – atributlar, html – yozuv formatlash, html – ifoda teglari, html – kommentariyalar, html – meta teglar, html – jadvallar, HTML – E-mail linklar

8-mavzu. Internet tarmog'i va zamonaviy web texnologiyalari

Internet tarmog'iga bog'lanish usullari. Simli va simsiz tarmoqlar (WiFi, WiMAX). Web saytlar va ularning turlari. Web sahifa tuzilishi. Web-1, WEB 2.0 ba WEB 3.0 texnologiyalari, veb-servislar, AJAX, veb-sindikatsiya (RSS va Atom texnologiyalari asosida), web mash-up (iste'molchi meshaplar, ma'lumotlar meshapi, biznes-meshaplar), teglar, folksonomiya, Popfly Space, Microsoft Silverlight

9-mavzu. Bulutli texnologiyalar va ular bilan ishlash.

Bulutli texnologiyalarning tushunchasi. Bulutli texnologiyalarning asosiy turlari. Web multimedial Google apps(Google disk, Google hujjatlar, (matn, elektron, jadval, taqdimotlar, grafik muharrirlari), Google taqvim(kalendar), Google Hangouts(messenger), Goosle+, Google Blogger(saytlar yaratish) hujjatlarida ishlash.

10-mavzu. Axborot xavfsizligini ta'minlash usul va vositalari.

Axborotlarni himoyalashning texnik va dasturiy vositalari. Axborotlarni himoyalash usullari. Identifikatsiya va autentifikatsiya tamoyillari. Kompyuter viruslari. Viruslarga qarshi kurashish usullari. Kompyuter tarmoqlardagi tahdid, hujumlar va ularning zarari. Axborot xavfsizligini ta'minlash qonunchiligi

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Ms Word dasturida matn va tasvirlar ustida turli amallarni bajarish (mundarija yaratish, ko'p darajali ro'yxat, snoskalar bilan ishlash, WordArt hamda SmartArt elementlari bilan ishlash, tasvirlarga ishlov berish).

2. Word yordamida Web-sahifalar tashkil qilish.

3. Ms Wordda jadvallar bilan ishlash. Murakkab turdagi jadvallar yaratish

4. Matn redaktoriarida Smart Art, Word Art, Gipperssilka, Makros, jadvallar bilan amallar bajarish.

5. Ma'lumotlarni kiritish va taxirish. Elektron jadvallarda grafik ob'ektlardan foydalanish.

6. Ms Excelda ma'lumotlarni filtrlash. Formulalar bilan ishlash.

7. Formulalar, formulalar bilan katakchalar diapazonini to'ldirish.

- mutloq va nisbiy manzil orasidagi farqlar.

8. Funktsiyalar. ularning turlari. Master funktsiy (funktsiyalar ustasi) bilan ishlash.

- Berilgan kiyimatlarda funktsiyani hisoblash.

- 9- Ma'lumotlarni tartiblash, ma'lumotlarni saralash, sonli, matn va ro'yxatlarni tartiblash. Avtofiltr (avtosaralash) ning imkoniyatlari.

10. Power Point dasturi yordamida taqdimotlar yaratish.

11. Ma'lumotlar bazalari va ularni boshqarish tizimlari.

12. Ma'lumotlar bazalari va ularni boshqarish tizimlari ma'lumotlar bazasi asosiy tushunchalari.

13. Microsoft Access dasturida ma'lumotlar bazasi, ma'lumotlar bazasini boshqarish tizimlarida ishlash imkoniyatlari

14. Microsoft Access dasturida ma'lumotlarni berilgan shablon bo'yicha izlash va qayta ishlash.

15. Microsoft Access dasturida ma'lumotlar omborini hosil qilish va tahrirlashga formulalardan foydalanish.

16. Microsoft Access dasturida matematik amallarni bajarish.

17. HTML – asosiy teglar, Formatni saqlash, Manlar orasida joy qoldirish.

18. HTML – elementlar, HTML – atributlar, Title atributi, Class atributi, Style atributi, Umumiy til atributlari.

19. HTMLda formalar bilan ishlash, jadvallarga oid teglar va ularning atributlari

20. Internet axborot resurslari. Giperbog'lanish. Domen tushunchasi. Internet xizmatlari.

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Multimedial kompyuterlar va ularning asosiy va atrof qurilmalari
2. Multiroom – multimediyaga tizimi va uning imkoniyatlari
3. Multimediyaga tizimining dasturiy ta'mini
4. Movavi Slaydshow yaratish dasturi yordamida ijodiy slaydshoular, reklama rolliklari yaratish texnologiyalari
5. Photodex Proshow tasvirlarni raqamli qayta ishlash dasturi bilan ishlash
6. MAGIX Photo fotoreportajlar yaratish dasturi yordamida televidenye uchun slaydshoular yaratish

7. Wondershare DVD Slideshow Builder Deluxe slaydshou dasturi va uning imkoniyatlari 8. Madaniy ma'rifiy tadbirlar o'tkazishda MS Publisher dasturidan foydalanish 9. MS Wordda kitob va broshuralar uchun muqovalar yaratish. Titul varaqalarini tayyorlash. 10. MS Wordda yangi simvolni o'rnatish. Havola va kolonitullar. Word dasturining qo'shimcha imkoniyatlari. 11. Excel dasturida avtotol'dirishlar va avtohisoblashlar. Diagrammalar yaratish. 12. Excel dasturida ma'lumotlarni shartli formatlash. Yig'ma jadval (сводная таблица) hosil qilish va uning ustida amallar bajarish. 13. MS PowerPoint o'rgatuvchi-interaktiv taqdimotlar yaratish. 14. MS PowerPointda giperssilklar o'rnatish. Mazunlashtirilgan shablonlar bilan ishlash. 15. Animation lavhalar yaratish. Animation rolklilar yaratishda onlayn platformalardan foydalanish. 16. Ovoz va video lavhalarga ishlov berish. Videomontaj dasturlarida ishlash. 17. Audio fayllarni qayta ishlash dasturlari: Cubase dasturida ovoz yozish texnologiyasi 18. Video ko'rinishidagi ma'lumotlarni qayta ishlash dasturlari: "VideomONTA" dasturi yordamida video ma'lumotlarni qayta ishlash 19. Konvertatsiya. Fayllarni bir formatdan boshqa formatga o'tkazish. Onlayn konvertatsiya dasturlaridan foydalanish. 20. Video ko'rinishidagi ma'lumotlarni qayta ishlash dasturlari: Adobe Primer dasturida video lavhalarini montaj qilish texnologiyasi 21. CorelDraw Graphics Suite amaliy dasturlar paketi tarkibi. 22. Adobe Photoshop grafik muharriri imkoniyatlari, qo'llash sohalari va maqsadlari 23. Google Docsda hujjatni birligida tahrirlash. 24. Google Sheetsda jadvallar yaratish. 25. Google Slidesda onlayn prezentatsiyalar yaratish 26. Google Sitesda veb sahifalar yaratish. 27. Google Formsda onlayn so'rovnomalar hamda testlar yaratish. 28. ZOOM platformasida konfensiya yaratish va unga foydalanuvchilarni ulash va boshqarish.	3 VI. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: <i>Talaba:</i> - axborot texnologiyalarini jamiyat va ta'limdagi o'rni, ahamiyati haqida <i>tasavvurga ega bo'lishi;</i> - zamonaviy o'quv texnik vositalar, ta'limga oid dasturiy vositalar, ta'limda qo'llanadigan WEB-texnologiyalarini <i>bilishi va ularidan foydalana olishi;</i> - zamonaviy o'quv texnik vositalarni dars jarayonida qo'llash, multimedia taqdimotlar yaratish, elektron o'quv resurslarini yaratish, interfaol tizimlar bilan ishlash, masofaviy kurslar yaratish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.</i>
--	---

4 VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: - ma'ruzalar va videoma'ruzalar; - tadqiqot usuli; - axborot kommunikatsion texnologiyasi; - amaliy mashg'ulotlar; - individual loyihalar; - o'quv kurs proekti bo'yicha guruhlarda ishlash;	5 VIII. Kredniarni olish uchun talablar: Fanga old nazariy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, joriy, oralq nazoratda dasturiy vositalar yordamida o'quv kontent yaratib berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazoratda aqarilgan platformada (MOODLE) guruh bo'lib kurs yaratish, uni amaliy vazifalarda tayyorlangan kontent bilan to'ldirib ishlatib ko'rsatish va proektni himoya qilish.	6 Asosiy adabiyotlar S. Turusov, I. Nazarov, M. Nazarbayev, E. Ermetov, D. Sayfullayeva "Ta'limda axborot texnologiyalari" 1-tom Uzkab savdo nashriyoti B-2021-09-29 S. Turusov, I. Nazarov, M. Nazarbayev, E. Ermetov, D. Sayfullayeva "Ta'limda axborot texnologiyalari" 2-tom Uzkab savdo nashriyoti B-2021-09-29 - Rasulov I.G., Sayidova N.S. "Informatika va axborot texnologiyalari asoslari" Buxoro-2008 - Axmatov B.S. Iqtisodiyotda axborot texnologiyalari "Fan va texnologiya", T-2018-384 - Informatsionnoye tekhnologiyi uchunlik / L.N. Demidov, V.B. Temovskov, S.M. Grigorev, D.V. Krasnitskiy — Moskva: KNORUS, 2017. — 222 s. - Lapidas L.V. Digital Yozoroti (na angl. yuz.) Uchebnoye posobie dlya bakalavrov i magistrrov po napravleniyam informatsionnoy i menedzhmentu. - M.: RUT (MPT), 2018. - 42 s. Z. R. Dadabayeva va boshqalar Iqtisodiyotda axborot-kommunikatsion texnologiyalar va tizimlar (Uquv qo'llanma. Toshkent, 2019. — 455. - Zaynalov N.R. Turizmida axborot texnologiyalari, "Votus", T-2017---584 - Motimov B.V. Informatika "Tadqiqat-bo'stoli" T-2014---344 b - E.C. Ilxamova, M.YO. Dabudimayeva, H.H. Minnayanova "Informatsionnye kompleksi i tekhnologii v ekonomike" B-2020 - Iskoniolova M.H., Atamuralov J.Ж., Jhalolov O.I. "Информационные технологии в образовании" B-2020 - Evans V., Dooley J., Wright S. Information Technology Izdatelstvo: Express Publishing - Gromov Yu.Yu. Informatsionnye tekhnologii. Tambov 2015 - Zakayeva I.G. Informatsionnye tekhnologii v obrazovanii. Moskva ACADEMIA 2003 - David Watson and Helen Williams Computer Science/IGCSE is the registered trademark of Cambridge International Examinations. Buyuk Britaniya/Hodder Education. An Hachette UK Company London NW1 3BN 2014. 278p Qo'shimcha adabiyotlar - Kompyuterlashirish va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini tivojlanirish bo'yicha http://telecom.uz - Toshkent axborot texnologiyalari universiteti: www.tut.uz
--	--	--